

ENDOMETRİAL HİPERPLAZİLİ ÜÇ VAKANIN IŞIK VE ELEKTRON MİKROSKOPİK DÜZEYDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Uzm. Dr. Halil SAYGILI (*) • Uzm. Dr. Engin YENİLMEZ (**) • Prof. Dr. Altan İPLİKÇİ (***)

ÖZET: İstanbul Tıp Fakültesi Kadın Has. ve Doğum Ana Bilim Dalına başvuran hepsinde klinik olarak menometroraji şikayeti olan ve probe küretajlarında glandüler hiperplazi patolojik tanısı konulan 3 vakadan biri 32 yaşında overleri sklerokistik değil, 33 ve 41 yaşlarındaki diğer hastaların overleri ise sklerokistik idi. Bu üç hastanın uterusla Histerektomi total abdominaldan sonra alındı ve endometriumları ışık ve elektron mikroskopunda incelendi.

SUMMARY: Three patients who admitted the obstetrics and gynecology clinics of İstanbul Medical Faculty with menometroragie and whose pathological diagnosis was glandular hyperplasia were evaluated. One of them is 32 years old and the ovaries were not sclerocystic but ovaries of the other two patients were sclerocystic and they were 33 and 42 years old. After the total abdominal hysterectomy the endometrium of the patients were evaluated with light and electron microscope.

GİRİŞ

Uterus bezleri lamina propria içinde yerleşmiş spiral kıvrımlı, basit tubuler tipedirler. Bu bezler uterinal siklusun proliferasyon ve sekresyon safhalarına göre değişiklikler gösterirler (6). Endometrial hiperplazi bu bezlerin östrojenler tarafından devamlı stimülasyonu sonucu meydana gelmektedir (2). İnsanlarda endometrial hiperplazi ile uterus kanseri arasında ilişki olduğu ileri sürülmüştür (3).

Bu çalışmanın amacı normal uterus dokusu ile kıyas edilen kistik glandüler hiperplazili endometrium da hücre tiplerinin histolojik farklılığını karakterize etmek ve glandüler hiperplazi patolojik tanısı konulan vakalarda elektron mikroskopi düzeyinde farklılıklar olup olmadığını ayırt etmek içindir.

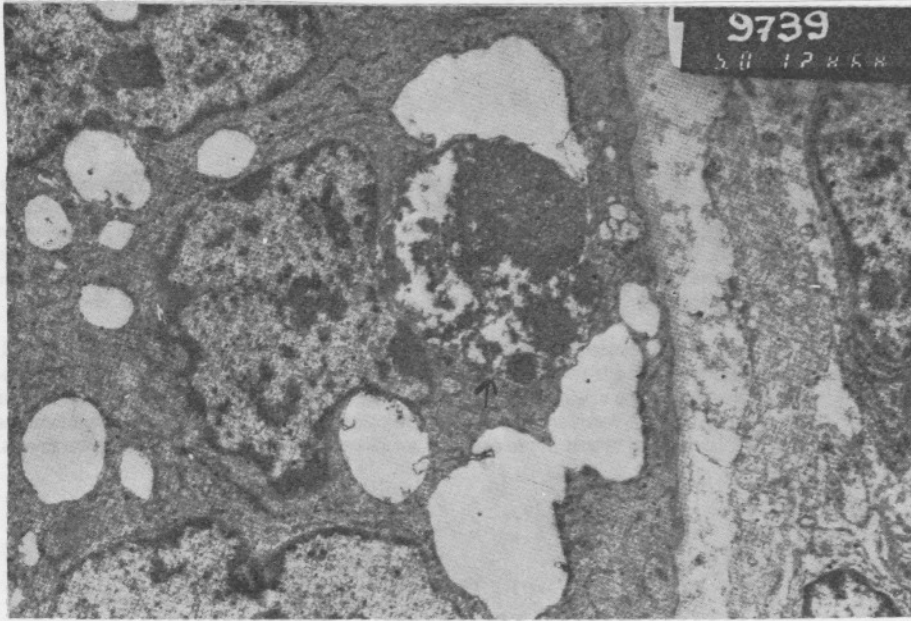

Resim 1: Işık mikroskopisinden görüntüler

* İstanbul Tıp Fakültesi Kadın Has. ve Doğum Ana Bilim Dalı

** İstanbul Tıp Fakültesi Histoloji Ana Bilim Dalı

*** İstanbul Tıp Fakültesi Patoloji Ana Bilim Dalı

Resim 2: Elektron mikroskopisinden görüntüler

MATERYAL VE METOD

Operasyonlardan sonra parçalar alındı. Işık mikroskop için Bouin fiksatifine, elektron mikroskopu için glutaraldehit fiksatifine alınan parçalar rutin histolojik takiplerden sonra bloklandı, daha sonra bu parçalardan kesitler alındı. Kesitler ışık mikroskop için hematoksilin-eosin ikili boyaması ile boyandı. Elektron mikroskop için hazırlanan ince kesitler ise uranil asetat ve kurşun sitrat ile kontrastlandı. Işık ve elektron mikroskopik incelemelerden sonra resimler çekildi ve değerlendirilmeler yapıldı.

BULGULAR

İncelemelerde gerek ışık gerekse elektron mikroskoda her üç vaka da benzer bulgular elde edildi.

Işık mikroskopu ile inceleme de bezler büyük ve genişlemiş olup epitel hücreleri hiperplazi göstermekteydi. Mitozlar epitel hücrelerinde daha çok olmak üzere hem epitel hem de stroma hücrelerinde görüldü (1,4). Endometrial hiperplazi çoğunlukla homojen olmasına rağmen bazen de fokal olarak yer almaktaydı. Tüm bunlar resim 1'de görülmektedir.

Elektron mikroskopik inceleme de 1) basal lamina üze-

rinde epitel hücrelerinin çok katlı görünümü izlenmektedir. Bu hücrelerden basala oturan hücrenin prizmatik olduğu ancak nükleusun üst kısmında yer aldığı dikkat çekmektedir. 2) Lumene komşu epitel hücrelerinin apikallerinde mikrovilluslar görülmektedir. 3) Lamina propria da fibrositler ile basal membran üzerinde yer alan epitel hücreleri görülmektedir. 4) Mitokondriler sayıca artmıştır. Tüm bunlar resim 2'de görülmektedir.

TARTIŞMA

Mitokondriler ve organellerden endoplazmik reticulum iyi izlenebilmektedir. Nükleuslardaki kromatin materyali periferik olarak yerleşmiştir. İntact olan endoplazmik reticulum ile sisternaları genişlemiş endoplazmik retikulum aynı hücre içinde yer almaktadır. Yer yer epitel hücrelerinde büyük vakuol oluşumu izlenebilmektedir. Elektron

mikroskopik incelememiz sonucu elde ettiğimiz bulgular hiperplastik hücrelerde oldukça fazla miktarda mitokondri bulunması, bu hücrelerin metabolik aktiviteilerinin çok hızlı olduğunun bir delili olarak düşünülebilir. Bu da klinik ve ışık mikroskopik olarak tespit edilen endometrial hiperplazi tanısını destekler niteliktedir.

Özet olarak endometriumdaki kist formasyonu, kistik glandüler hiperplazi için patognomoniktir. Uterine hacmi azaldığından embriyon kayıpları fazla olup da bu konu da araştırma için başvurulacak bir ortam olarak kabul edilebilir.

KAYNAKLAR

1. Chamlian Taylor: Obs. and Gyn. Journal of the American College of Obs. and Gyn. Vol. 36 Nov. N5 p 660 1970.
2. E.r. Novak: Condensed from novak's textbook of gyn. 9. edi. Gn. p. 170 1979.
3. Hertig AT: Genesis of endometrial carcinoma. I. study of prior biopsies. Cancer 2 964 1949.
4. Gusberg, Moore and Martin. Am.J.Obs.Gyn.Dec.Vol. 68N6 P1473 1954.
5. Novak and Rutledge Am.J.Obs.Gyne.Vol. 55 N1 P48 Jan. 1948.
6. Türkan Erbenli, Max CLARA: Histoloji atlası p 226 1979.